

Su Araştırması

Bilimsel Komitesi (COWAR)^(*)

E. B. WORTHINGTON

ÇALIŞMA

Bu, su ve su kullanımı bilimsel sorunlarına ISCU kaynaklarını yöneltmek için kurulmuştur. Uluslararası Jeodezi ve Jeofizik Birliği (IUGG) nın bir kolu olan Uluslararası Bilimsel Hidroloji Derneği (IASH) ile görüşmeden sonra 1964 te ICSU, COWAR'ı meydana getirmiştir. Bunun ilk sorumluluğu, hükümetlerarası büyük bir program olan 1965 - 1975 arasındaki Uluslararası Hidroloji Onyılı (IHD) için UNSECO'ya öğütlerde bulunmaktı, 2 yıl sonra 1966 da, COWAR çalışmalarını, bilim veya mühendislik hidrolojisi ötesinde, uluslararası su kaynaklarını irdelemeyi, bunlardan akılcıca yararlanmayı içerecek yolda genişletilmiştir. COWAR'a 3 büyük görev düşmüştür : 1) Uluslararası su kaynakları sorunlarını her yönüyle incelemek ve bunda araştırma programları hazırlamak ve gerçekleştirmek, 2) su sorunlarıyla uğraşan uluslararası, hükümete bağlı olan ve olmayan örgütlerle ilişki kurarak girişilen araştırmalar için zorunlu iş ve güç birliği yaratmak, 3) ICSU adına UNESCO ve daha başka ilgili kuruluşlarla örgüt Yeryüzü Meteoroloji Örgütü, Besin ve Tarım Örgütü, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu, Yeryüzü Sağlık Örgütü, vb. gibi, Uluslararası hidroloji Onyılı ile ilişkili sorunlarda bilim danışmanlığı yapmak.

Yürütülmekte olan bilimsel konular arasında, örgüt yer yüzünün su dengesi, su bitkileri, uzun sürede suyun niteliği, vb vardır. Son yıllarda insan ortamının geleceği yönünden çok önemli 2 konuya özel ilgi gösterilmiştir : 1) İnsan eliyle oluşturulan göller, 2) kurak ülke arazilerinin sulanması. Bu konularda 2 büyük simpozyum düzenlenmiştir. Knoxville 1971 insan eliyle oluşturulan göller, sorunlar ve ortamlar simpozyumuna 550 yi aşkın bilimci katılmıştır. Tartışmalar daha çok örgüt fizik, kimya, biyoloji ve insan bilimleriyle bunlarla ilişkili teknolojiler gibi disiplinler arasında olmuş, bir takım ortamlarda örgüt Afrika gölleri, S. Amerikanın Brokopondo gölü, Hindistan, vb gibi doğal olanlarla Afrika ve Rusyada insan eliyle yapılmış göller gibi, girişimler, deneyler tartışılmıştır. Bent haznelerinin planlanması ve idaresindeki yersel veya bölgesel

sorunlar için uluslararası iş ve güç birliği görüşülmüştür. Bu simpozyumdan sonra pekçok sayıda izleme çalışmalarına girilmiştir, örgüt UNESCO ve Büyük Bentler Uluslararası Kongresi ile birlikte Yeryüzünde İnsan Eliyle Oluşturulmuş Göllerin Sicili hazırlanacaktır. Bunda, önce büyük ve sonra sayıca az olan büyüklerine göre ortama toplu etkisi çok daha önemli olmuş küçükler ele alınacaktır.

"Gelişmekte olan Ülkelerde Arazi Sulanması; Ortam Sorunları ve Etkileri" simpozyumunu 1976 da İskenderiye'de yapılmıştır. Girişimin çok sayıda disiplinleri olmuş; yeryüzündeki denemelerle araştırmalar gözden geçirilmiş; su kullanımı ile ortama olan etki gözletilmiştir. Örgüt olgu tarihleri, sulama alanlarıyla sulama usulleri, sulamanın hidroloji işlemleri üzerine etkisi, arazi kullanımı, toprak sorunlarıyla denetimleri, su niteliği, sulamanın biyoloji dengesine etkisi, sulama etkinliği, sulama alanlarındaki insan problemleri (ki bunda Malarya ile Sistosomiasis vardır) vb gibi konularda görüşmeler yapılmıştır.

Uluslararası Hidroloji Onyılı'na çalışma grupları aracılığı ile öğüt verme IHD için Bağdaştırma Kurulu toplantılarına katılma dışında COWAR, suyun niteliğine önem vererek örgüt zararlı su bitkileri gibi konularda Uluslararası Biyoloji Programı (IBP), IHD ve IBP Onyılı sona ererken IHD ile işbirliği kurarak bir takım araştırmaların düzenlenmesine yardım etmiştir. Uluslararası Hidroloji Programı, İnsan ve Biyosfer Programı ile yakın ilişki sürdürülebilmiştir. COWAR'ın çalışmaları araştırmaların bağdaştırılması, disiplinlerarası toplantıların sağlanması, çok sayıdaki disiplinlerin işbirliğinden yararlanılarak bir su araştırması probleminin önce irdelenmesi ve sonra buna katılmakla yararlar sağlayacak uluslararası örgütlerin özendirilmesi, vb yönlerinden çok başarılı olmuşlardır. Günümüzdeki ICSU su araştırmalarının dengeli bir bütün halinde bulunmadığını öğrenmiş, COWAR'ı gözetecek ve gelecekteki örgütlenme çabalarını kolaylaştıracak geçici bir komisyon kurmuştur.

(*) International Council of Scientific Unions, Organization and Activities, p. 112-114'den İ. Enver Altınlı tarafından çevrilmiştir.

ÖRGÜTLENME

COWAR üyelerinden 5 i Jeodezi ve jeofizikten ve 5 i jeoloji Bilimlerinden olmak üzere 10 birlik temsilcisi vardır. Daire'nin bir başkanı bir asbaşkanı, bir eski başkanı, bir yazmanı ve bir muhasebecisi vardır. Örg ICSU da bulunmayan, örg mühendislik ve hekimlik konularından danışmanlar bulunur. COWAR'ın çalışmalarına ilgi duyan, hükümete bağlı olan ve olmayan kurumlardan gözlemci gelebilir. Her yıl hiç değilse bir genel toplantı yapılır. Komite çalışmaları, özel sorunların çözümü için COWAR'ın kurduğu çalışma grupları yöneltme komiteleri çabalarıyla sürdürülür.

BÜTÇE

İCSU nun karşıladığı günlük harcamaların yıllık tutarı 1975 te 12,500 dolar olmuştur. Büyük girişimler, örg insan

eliyle oluşturulan göller için olduğu gibi Ford Vakfı gibi dış kaynaklardan beslenir. Kurak arazi sulanmasını UNEP/UNESCO desteklemiştir.

YAYINLAR

COWAR Bülteni, 1969 dan beri yılda bir kez yayınlanır. İnsan eliyle yapılan göller; sorunları ve ortam etkileri, ne Amerika jeofizik Birliği 1975 te yardım etmiştir. Bunun 1. Bahsinde, 1971 simpozyumunun özetiyle sunulan öneriler vardır.

Bu 2 yayın önce SCOPE Yayını no 1 olarak çalışma takımı yayınlamıştır. Bu, ICSU nun 2 komitesi arasındaki işbirliğine örnektir.